

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
Arabuluculuk Daire Başkanlığı

Sayı : E.59155416-622.01-821/20041
Konu : Arabuluculuk

20.08.2020

Daire Başkanlığımıza ulaşan 15.06.2020 tarihli dilekçeniz içeriğinden; Antalya adliye arabuluculuk bürosu tarafından görevlendirildiğiniz 2020/998 sayılı dosyada yapmış olduğunuz arabuluculuk uygulaması neticesinde ücret talebi ile yapmış olduğunuz başvuru üzerine Sulh Hukuk Mahkemesince taraflardan birinin güvence hesabı olduğu gerekçesi ile ücret talebinin reddine karar verilmesi ile ilgili tereddüt hasıl olduğundan bahisle görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

Arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi ile ilgili olarak, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Taraflarca kararlaştırılmamışsa arabulucu; uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözülmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür."* hükmüne yer verilmiştir. Bu bağlamda, arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi açısından uyuşmazlığın niteliğini belirlemenin arabulucuya ait olduğu değerlendirilmektedir. Zira Kanunun 18/A maddesinde düzenlenen dava şartı olarak arabulucukta arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi (arabulucunun görevlendirilmesi, arabuluculuk faaliyetinin başlaması, bitirilmesi, arabulucunun sorumluluğu, arabulucu ücretinin ödenmesi ve sair hususlar) farklı düzenlemelere tabi tutulduğundan uyuşmazlığın niteliğinin öncelikle tespit edilmesi gerekmektedir.

Dava şartı olarak arabuluculukta, arabuluculuk ücretine ilişkin olarak Kanunun 18/A-13 üncü maddesinde; *"Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısımına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde uyuşmazlığın konusu dikkate alınarak Tarifenin Birinci Kısımına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır."* hükmüne yer verilmiştir. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliğinin 26 ncı maddesinin beşinci fıkrasına göre; *"Adliye arabuluculuk bürosu tarafından, adliye arabuluculuk bürosu bulunmayan yerde sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından Bakanlık tarafından ödenen arabuluculuk ücretine ilişkin liste, ödenmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir."* Bu hükümler gereğince Bakanlığımız tarafından karşılanan arabuluculuk ücretleri; bu ücretlere ilişkin sarf kararlarının adliye arabuluculuk bürolarının denetim ve gözetiminden sorumlu sulh hukuk mahkemesi hakiminin denetim ve onayıyla ödenebilmektedir.

Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; *"Arabuluculuk faaliyetine başlandıktan sonra, uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı hususu ortaya çıkar ve bu sebeple arabuluculuk faaliyeti sona erdirilir ise, sonradan ortaya çıkan bu durumla ilgili olarak eğer arabulucunun herhangi bir kusuru yoksa, arabuluculuk faaliyetini yürütme görevini kabul eden arabulucu, bu Tarife hükümleri ile belirlenen ücretin tamamına hak kazanır."*

Bu itibarla, arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi açısından uyuşmazlığın dava şartı arabuluculuk kapsamında kalıp, kalmadığının öncelikle arabulucu tarafından değerlendirilmesi gereken bir husus olduğu; uyuşmazlık arabulucu tarafından dava şartı arabuluculuk kapsamında değerlendirilmiş ise arabulucunun harcadığı emek ve mesai karşılığında Bakanlığımız tarafından ödenen arabuluculuk ücretine hak kazandığı düşünülmektedir. Uyuşmazlık hakkında dava açılması halinde ise uyuşmazlığın dava şartı arabuluculuk kapsamına girip girmediğinin yargı yetkisinin kullanımı çerçevesinde davaya bakan mahkemenin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

Umut İlhan DURMUŞOĞLU
Hâkim
Bakan a.
Daire Başkanı